

de Kueb

LiteraTour zu Beetebuerg

N° 01 / 2019

obeler
fenneng:beetebuerg:
hunchereng
näerzeng
eis gemeng

14 DEEG BEETEBUERG - BICHERBUERG

De Programme
vum LiteraTour
22. Abrëll - 5. Mee

Prix Laurence
D'Finalen mat de
Live-Liesungen

Happy Birthday!
30 Joer
Jugendhaus/MJC

On The Road
Garer Strooss
Sonndes, de 5. Mee

Inhalt

Préface	3
Editorial	5
Eise Manifestatiounskalennner	6
De Prix Laurence	9
Interview: Nicolas Calmes, e jonkt Talent.	12
Café littéraire	14
Programme	
Ouverture - Crémant-Melange - Daniel Wisser & Anouk Mahr	16
Kolja a Galina, wa Kuebe reesen - Dany Gales	18
Concert d'orgue avec Maurice Clement	18
Die Andere, Allen Ernstes, Die verbleibende Zeit - Maryse Krier	19
E Buch am Zuch - Beetebuerger Gare	20
Présentatioun: Anthologie Prix Laurence 2018	22
Queesch derduerch - E Josy Braun-Owend	23
Les trésors de la bande dessinée - Charles Bauer	24
Vum Himmel - Theater-Première vum Kaleidoskop	25
The Poetic Voice	26
Mord op Ordonnance - E kulinaresche Krimi-Owend	26
Erlieft déi jonk Literatur - live! - Déi 2 Finalen vum Prix Laurence	27
Prix spécial MJC, Prix Laurence 5 ans	28
Sympathesch Kauzen - Henri Losch	28
Veräppelt! - Betsy Dentzer	29
Mord an Doudschlag - Jean Schoos & Thomas Schoos	30
La Maison des Jeunes de Bettembourg fête ses 30 ans	31
Giovanni Brancale - Le memorie di una brigandessa.	34
Soirée MJC - Avant que la cloche sonne	34
De "Grénge Mann", de Wiechter vun der Natur! - Lex Gillen	35
The Musicians' Choice - Fanfare HNF	36
On The Road - D'Literatur geet op d'Strooss!	37
Rallyteratour 2019: Crimes, suspens et... amusement	38
Denis Scheck - Literaturkritik(en)	39
Schoulliesungen (net éffentlech)	40
In memoriam - Georges Hausemer	41
Biblio Take Out	42
LiteraTour - The Collection	42
Les sites	44
Eis Partner	46

Impressum

Koordinatioun: Service des relations publiques (T 51 80 80 302), Administration communale de Bettembourg /
Iddi, Konzept a Mataarbecht: pit hoerold / Grafik Design: Bakform.lu / Coverfoto: Paulo Lobo / Drock: Imprimerie Ossa /
Tirage: 6500 Stéck / Gedréckt ob recycléierte Pabeier

Äert Doheem fir d'Liesen

Dëst Fréijoer erliewe mer déi 7. Editioun vum Beetebuerger LiteraTour, e Festival vum Liesen a vun de Sproochen. E Festival, wou d'Buch an d'Auteuren am Mëttelpunkt stinn. Wou een d'Freed um Liesen kann erliewen, wou een sech kann iwwerrasche loessen

Mir hunn eis virun e puer Joer op de Wee gemaach a sinn nach laang net ukomm. All Joer komme nei Iddien dobäi, munch Iddi bléift a göt weiderentwéckelt.

**Mir gi weider
op eisem literaresche
Wee Richtung 2022
wann d'Kultur
sech op Esch an
eis Regioun invitéiert.**

Och dëst Joer geet d'Literatur de 5. Mee op d'Strooss. A mir wëllen dem LiteraTour an der Garer-Strooss iwwert d'Joer eng Adresse ginn, wou een Bicher kann erliewen a mat Heem huelen.

Mir gi weider op eisem literaresche Wee Richtung 2022, wann d'Kultur sech op Esch an eis Regioun invitéiert. Mir wëllen der Freed um Liesen bei eis en Doheem ginn.

Au printemps la lecture, les livres et le jeu des mots s'invitent à Bettembourg. Le LiteraTour nous permet de découvrir la richesse de nos langues, de rencontrer les auteurs et de profiter de moments de convivialité.

Have a literary springbreak with your friends an neighbours. The Bettembourg LiteraTour offers a fantastic moment to live an and enjoy our diversity.

E grousse Merci alle Veräiner,
Associatiounen a Partner déi lech dëst
Joer mat op de LiteraTour huelen.

Laurent Zeimet
Buergermeeschter

❖ Editorial

de Kueb

Deen neie Magazine vum LiteraTour

Aus engem Programmheft gëtt e Magazine.
Méi handlech, méi iwwersichtlech, méi attraktiv.
Mat enger Hellewull flotten Informatioune méi.
A méi grousse Fotoen.
Datt Dir lech nach méi op de LiteraTour 2019
(vir)freeë kënnt.

de Kueb?! Där hu mir vill :-) Si gehéieren
zénter éiweg zu eiser Stiedchen. Grad wéi mir.
Grad wéi d'Kultur. Si hunn eis all Dag eppes ze soen.
Et bräuch ee just d'Aen opzemaachen
an d'Oueren ze spätzen.
Wéi beim Liesen a Schreiwen och.
An da gesäßt alles anëschters aus wéi virdrun.
Et geheit een en neie Bléck op seng Ëmwelt,
op d'Liewen. Et kënnt een e Schrack weider
op senger Sich no Sënn a Freed.
Um Liewen. Um Liesen. Un der Literatur,
déi vill méi wéi e gudden Zäitverdreif ass!

Dofir ass en och do:
Ären neie LiteraTour-Kueb.
Fir all Bicherwuerm a Bicherkiebchen aus der Gemeng
an där grousser Welt rondrämmmer :-)

Bonne lecture!

An häerzlech wëllkomm um LiteraTour 2019,
wann et nees heesch:
14 Deeg BeeteBuerg - BicherBuerg.

Eise Manifestatiounskalennner

Ouverture vum LiteraTour:

Crémant-Melange

Daniel Wisser & Anouk Mahr

22. Abrëll - 11 Auer - Café littéraire

Kolja a Galina, wa Kuebe reesen

Dany Gales & Co

22. Abrëll - 16 Auer - Café littéraire

Concert d'orgue

Maurice Clement

22. Abrëll - 17 Auer - Église de Bettembourg

Die Andere, Allen Ernstes,

Die verbleibende Zeit

Maryse Krier

22. Abrëll - 20 Auer - Café littéraire

E Buch am Zuch

Cie Théâtre A Dire

23. Abrëll - 06.30-09.00 Auer - Gare Beetebuerg

Présentatioun: Anthologie

Prix Laurence 2018

23. Abrëll - 18.00 Auer - Librairie Ernster/Knuedler

Queesch derduerch

E Josy Braun-Owend

23. Abrëll - 20 Auer - Café littéraire

Les trésors de la bande dessinée

Charles Bauer

24. Abrëll - Vernissage 18.30 Auer - Galerie Maggy Stein

Vum Himmel

Theater-Première vum Kaleidoskop

24. Abrëll - 20. Auer - Beetebuerg Schlass

The Poetic Voice

LiteraTour Meets Music & More

26. Abrëll - 19 Auer - Beetebuerg Schlass

Mord op Ordonnance

E gastromäerdechesche Krimi-Owend

26. + 27. Abrëll - 18.30 Auer - Beetebuerg Sportshal

Erlieft déi jonk Literatur - live!

Déi 2 Finalen vum Prix Laurence 2019

27. + 28. Abrëll - 14.30 Auer - Café littéraire

Sympathesch Kauzen

Henri Losch

27. Abrëll - 16 Auer - Foyer Ste. Elisabeth

Veräppelt!

Betsy Dentzer

28. Abrëll - 14.30-16.30 Auer - Bongert Altenhoven

Mord an Doudschlag

Jean Schoos & Thomas Schoos

29. Abrëll - 20 Auer - Café littéraire

La Maison des Jeunes de Bettembourg

fête ses 30 ans

30. Abrëll - 17-24 Auer - Outdoor & Café littéraire

Le memorie di una brigandessa

Giovanni Brancale

2. Mee - 19 Auer - Galerie d'art Maggy Stein

Soirée MJC

Avant que la cloche sonne

3. Mee - 20.30 Auer - Café littéraire

De „Grénge Mann“

Lex Gillen

4. Mee - 14 Auer - Ditchesweier, Beetebuerg Bësch

Fanfare HNF

The Musicians' Choice

4. Mee - 20 Auer - Beetebuerg Schlass

On The Road

D'Literatur geet op d'Strooss!

5. Mee - 12-20 Auer - Garer Strooss

Rallyteratour 2019:

Crimes, suspens et... amusement

5. Mee - 13-18 Auer - Garer Strooss

Denis Scheck

Literaturkritik(en)

5. Mee - 19 Auer - Beetebuerg Schlass

Schoulliesungen

Net öffentlech

Op verschidden Deeg an de Schoulen

Entrée des... auteurs ➤

De Prix Laurence

E Sprangbriet fir eis jonk Literatur

**Jo, et gëtt nach geschriwwen!
Vill a gutt.**

Neen, net nëmmen SMSën, mailen oder all Minutt e Message op engem vun deene sëllechen soziale Medien.

Déi jonk Auteuren sinn dee liewege Beweis dofir. Hir Texter si kee Geplänkels, kee small talk, kee Party-Geflunkers. Mee schonn e schéint Stéck Literatur.

Please, kee rosaroude Brëll. Keng «Photoshop» Literatur. Mee eng Literatur, déi lieweg, sprëtzeg, aktuell ass.

wann d'Réalitéit un d'Dier geklappt huet.

Si spieren eis Zäit, wëssen dacks, wou de Schong dréckt, stelle Froen. Trauen sech. Wëssen, op wat et ukönnt. Datt déi virtuell Welt just de Schiet vun där reeller ass.

An datt et och beim Liesen a Schreiwen wéi beim Picknick ass: et huet ee, wat ee matbréngt. Wat méi, wat besser. An dat kann een (och) mat deenen aneren deelen.

En Text kann en Tiger sinn. E Wuert eleng och. Wa se net op «political correctness» dresséiert goufen. E Panther, deen endlech aus dem

Käfeg danzt. Hops, e Mops. En Haifesch, wann en Zänn am Gesicht huet. Eng Rous. Wa s'och Dären huet. Eng häerzallerbeschten Daifchen... oder eng Dauf. Wa s'en Aascht am Schniewel huet.

A wann ee gär mat der Sprooch, mat Form an Inhalt spillt. An et eescht mat der Literatur mengt.

Wat mir émmer méi bräuchen, ass eng originell, authentesch Literatur, déi de Fanger op d'Wonne vun eisem Liewen am allgemengen leet, hei an iwwer d'Grenzen eräus, an en A op d'Blessen, Téitschen a Rëss an eiser Gesellschaft huet, an där d'Fräiheit an d'Demokratie émmer a Gefor sinn, gekippt ze ginn. Dobei dat Schéint, dat et derwäert ass, awer net iwwersi gëtt.

Keng Literatur, déi gefälleg wëllt sinn an dowéinst villes énnert den Dësch kiert, och well aus der Welt vum Buch e risege Bichermaart gouf, wou de Lieser dacks just nach als Bicher-Konsument ugesi gëtt.

Please, kee rosaroude Brëll. Keng Literatur, déi litt. Keng «Photoshop» Literatur. Mee eng Literatur, déi lieweg, sprëtzeg, aktuell ass, bei där den Auteur seng perséinlech Themen fonnt huet, déi ém uewe leien, an déi en op seng eege Manéier, mat sengem ganz eegene «Stil» zum Ausdruck bréngt. Och géint de mainstream.

All Respekt, eis jonk Auteuren maachen dat elo schonn ganz gutt, an et däarf ee gespaant sinn, wéi si sech an Zukunft entwécklen.

Dofir ass och, am Cader vum LiteraTour zu Beetebuerg, de Prix Laurence do.

Chapeau fir eis jonk Literatur!

5. Editioun vum Prix Laurence

Mir hunn eng flott, villsäiteg jonk Literatur. Mat Auteuren, op déi mir elo schonn houfreg si kënnen. An déi hire Wee goe wäerten. D'Talent bréngt et.

370 Auteuren
688 Texter

2015-2019

Dëst Joer ass schonn déi 5. Editioun vum Prix Laurence, dem Jugend-Literatur-Präis fir all jonk Auteuren téscht 12 a 26 Joer vu Lëtzebuerg an aus der Grouss-Region - an alle Sproochen, déi hei geleefeg sinn.

E puer Zuelen: Bei deene 4 éischten Editiounen (2015-2018) hunn am Ganzen 298 Auteuren mat 554 Texter matgemaach! An och dëst Joer krute mir eng Hellewull Texter eran, vill vun Auteuren, déi dës Kéier fir d'éischt derbei sinn.

Erlieft d'Finalisten fir de Prix Laurence bei hire Live-Liesungen, déi vläicht den Ufank vun enger literarescher Carrière sinn. An énnerstëtzzt Är Favoriten, andeems Dir beim Prix du Public matmaacht.

De Jury: Vesna Andonovic, Martine Forty, Christiane Kremer, Jérôme Jaminet, Thomas Schoos a Pit Hoerold.

All d'Auteuren an hir Texter a weider Infos op: www.prixlaurence.lu

D'Finalle mat de Live-Liesungen:

- **Samschdeg, den 27. Abrëll**
um 14.30 Auer (12 bis 17 Joer)
- **Sonndeg, den 28. Abrëll**
um 14.30 Auer (18 bis 26 Joer)

All Kéiers am Café Littéraire, 37, route d'Esch (vis-à-vis vun der Kiercheplaz)

Fräien Entrée.

Klenge Maufel op der Plaz.

Parking: Op der Kiercheplaz oder, am beschten, bei der Gare.

Dir sidd all häerzlech wëllkomm!

Fir all Bicherwuerm a Bicherwiermchen! D'Anthologie Prix Laurence 2018

Dëst Joer gëtt d'Gemeng Beetebuerg an
Zesummenarbecht mat den Éditions Binsfeld
déi 3. Anthologie vum Prix Laurence eräus.
Mat de Finalisten a Laureaten vum 2018.

Hei entdeckt dir 28 jonk Auteuren, déi iech mat
hirer Literatur op en Tour duerch hir Welt huelen.
An engem apaart flott gemaachte Buch.

Présentatioun um internationalen Dag vum Buch
an der Librairie Ernster.

A Präsenz vun deene jonken Auteuren.
Dir sidd all häerzlech wëllkomm.

**Dënschdes, den 23. Abrëll
um 18.00 Auer
an der Librairie Ernster
an der Stad - 27, rue du Fossé (Knuedler)**

The Poetic Voice LiteraTour Meets Music & More

Programme

- 19:00 Foodtruck
- 19:00 Hosting: Nicolas Calmes & Alice Cheung
- 19:15 Poetic Voice: Jonk Schriftsteller stellen
sech mat engem rezenten Text engem Jury –
den 3 Schriftsteller Jérôme Jaminet,
Thomas Schoos & Nathalie Ronvaux.
D'Gewënner däerfe mat engem Jurymembre
zesummeschaffe a ginn eng Zäit vun him begleet
- 20:15 Le Vibe - Reggae Band from Luxembourg taking
the genre into various directions while always
staying faithful to the reggae-vibe
- 20:40 Poetic Voice
- 22:00 Le Vibe - Part II
- 22:30 Auswertung Poetic Voice an Outro
- 23:00 Open Stage

**Freides, de 26. Abrëll
um 19.00 Auer
Beetebuerger Schlass
Fräien Entrée**

Nicolas Calmes

E jonkt Talent, dat vill versprécht

Interview: Thomas Schoos

Foto: Tammy Schuh (Tammy Schuh Photography)

De Prix Laurence geet dëst Joer a seng 5. Ronn, insgesamt hu schonn méi wéi 350 jonk Auteure mat iwwert 650 literareschen Texter matgemaach. Nicolas, du gehéiers zu deene Wéinegen, déi bis elo zweemol beim Prix Laurence ausgezeechent gi sinn: eemol mam zweeten, an eemol mam éischte Präis. Säitdem bass du vill an der Beetebuerger Literaturhaaptstad aktiv a stees och beim "Poetic Voice" mat op der Bühn.

Virun e puer Joer wors du nach en einfache Lycée-Schüler mat enger Loscht fir d'Wuert, sief et an der Musek oder um einfache Blat. Wat huet dech deemols motivéiert, beim Prix Laurence matzemaachen?

Et ass manner wat an éischter wee mech motivéiert huet. De Steve Differding (Diff fir déi Meesch) ass Éducateur am Schëtter Jugendhaus, och wann hie sech selwer net sou bezeechne géing: *Éducateur* ass him ze autoritär als Wuert. Begleeder, seet hien. Den Diff huet mech begleet, wou hie mer 2016 ee Flyer fir de Prix Laurence gewisen huet a sot: 'Dat kéint dech interesséieren.' Wier et vun egal weem anere komm, hätte meng deemoleg anti-alles-Antennen den Ziedel net weider a Betracht gezunn. Den Diff bleift weiderhin eng wichteg Bezugspersoun. Och wann ech säit geraumer Zäit um Belval wunnen a mech hei doheem fillen, ginn ech regelméisseg an d'Schëtter Jugendhaus moie soen.

Wéi geess du mat der Sproochesituatioun zu Lëtzebuerg ëm? A wéi enge Sprooche schreifs a lies du?

Als Sproochestudent gëtt een sech èmmer méi bewosst, just wéi komplex an seele vergläichbar d'Situatioun hei am Land ass. Ech schwätzen a liese gären an all eise Sproochen a freeë mech èmmer, weiderer ze héieren an eventuell ze lérieren. Ech mierken awer och, wéi vill Leit hei verschidde Forme vu *glottophobie* vertrieben. Sproochen existéieren net an engem Vakuum. Se si mat Politik, Kultur an Natioun verbonnen. De gudden Nietzsche sot mol, an dat geet mer net méi aus dem Kapp: 'Gut deutsch sein heisst: sich entdeutschen.' Nennt mech Anarchist, mee all Mensch soll maachen an schwätzte wéi e wëll, an net dofir veruerdeelt ginn.

Sproochen existéieren net an engem Vakuum. Se si mat Politik, Kultur an Natioun verbonnen.

Ech droe sät ménger Kandheet eng kulturell Affinitéit fir Nordamerika, eng 'counter-cultural' Affinitéit, fir genau ze sinn. Doraus erkläert sech mäin Output. Géing ech mech lo op meng national Identitéit beschränken, kéint ech mer dat net erlassen.

Wéi hues du de Präis erliewt? Wat huet et dir bruecht? Wéi eng Léieren hues du draus gezunn?

De Prix Laurence sinn ech, wéi alles an mengem Liewen, ouni Erwaardungen ugaangen. Ech war méi wéi iwwersascht, mat wéi vill Zouneigung, Respekt an Vertrauen d'Organisatioun, vum Pit Hoerold iwwert de Jérôme Jaminet bis zur Beetebuurger Gemeng, d'Jugendlecher behandelt hunn. Ech hu geléiert, dass aner Leit tatsächlech och u mengen Texter interesséiert kenne sinn. Dat huet vill, ganz vill, geännert.

Wat steet fir dech als Nächst um Programm? Ech weess du has eng ganz Rei Iddie fir Publikatiounen... wat ass scho färdeg, wat kënnt nach?

Alles steet op Äis. Ech muss mech am Moment op meng Bachelorarbescht konzentréieren. Ech hu vill Iddien, mee ech sinn een dee vill schwätzt an net vill mécht. Ech géing léiwer manner schwätzen a méi maachen. Ech wëll de Spiess emdréien.

Wat sinn deng Pläng fir d'Zukunft? Gesäis du do d'Schreiwen éischter als Beruff oder Hobby?

Si mer mol éierlech: meng Noten op der Uni sinn an de läschte Joren net wierklech biergop gaangen. Ech mengen net, dass meng Zukunft akademesch ass...

Wéi eng Roll spiltt de Prix Laurence fir déi jonk Läit haut? Et seet een émmer, et gi keng Bicher méi gelies a net méi geschriwwen. Trotzdem machen all Joer méi Jonker mat... Wéi gesäis du dat?

De Prix Laurence ass eng fréndlech an accessibel Platform, fir ee Schrëtt an d'Literaturszen ze maachen. Préjugéen wat d'Jugend ugeet gëtt et schon sät "émmer". Ech maache mir keng Suerge méi em d'Zukunft, sät ech déi nei Generatione vu kreative Käpp kennegeléiert hunn. Wann een sech déi "Méi" mécht, gëtt ee wuel enges bessere beléiert.

Wat giffs de Kandidaten a Kandidatinnen roden, déi dëst Joer mat un de Start ginn?

Traut iech! Et gëtt näischt ze verléieren.

Café littéraire

Ouvert pour la première fois en 2015, le café littéraire est un lieu éphémère et magique. Conçu et aménagé par la Maison des Jeunes et de la Culture de Bettembourg, il a pour ambition d'accueillir des lectures et spectacles pour la durée du LiteraTour dans un espace convivial et hors du temps.

Upcycling, recycling, retro-déco et clin d'œil littéraire forment la base de l'ambiance feutrée de sa décoration.

Le bar, ouvert avant pendant et après les programmations est tenu par une équipe de jeunes de la MJC Bettembourg. Y est proposé une petite restauration préparée « maison ». Nous y privilégions les produits bio et fairtrade.

Nous vous invitons à vous laisser emporter par l'ambiance délicate et chaleureuse du lieu et par les rencontres sympathiques et enrichissantes que vous ne manquerez pas d'y faire.

Bienvenue!

Café littéraire
Rez-de-chaussée
Maison des Jeunes
37, Route d'Esch
L-3230 Bettembourg

Entrée gratuite

PROGRAMMATION CAFÉ LITTÉRAIRE

LU 22/4	11:00 Liesmatinée Crémant-Melange on Tour! mit Daniel Wisser und Anouk Mahr 16:00 Kannerliesung Kolja a Galina - wa Kuebe reesen mam Dany Gales & Museker 20:00 Soirée Maryse Krier - Auszüge aus ihren während der letzten Jahre erschienenen Büchern, u.a. Die Andere, Allen Ernstes und Die verbleibende Zeit
MA 23/4	20:00 En Owend fir de Josy Braun - «Queesch derduerch»
SA 27/4	14:30 Prix Laurence - Finale vum Jugend-Literatur-Präis fir all jonk Talenter 12-17 Joer
DI 28/4	14:30 Prix Laurence - Finale vum Jugend-Literatur-Präis fir all jonk Talenter 18-26 Joer
LU 29/4	20:00 Mord an Doudschlag - Krimi-Theater mat einfachste Mëttelen Kompanie Schoos & Schoos
MA 30/4	A partir de 17h00: La Maison des Jeunes et de la Culture fête son 30 ^e anniversaire
VE 3/5	20:30 Avant que la cloche sonne - Soirée théâtre avec la troupe MJC Bettembourg

PETITE RESTAURATION

- Burger Viande	4,00 €
- Burger Fish	
- Burger Vegan	

Carte des boissons

- Soda bio fairtrade	2,00 €
- Jus de fruits bio fairtrade	2,00 €
- Eau gazeuse ou plate	1,50 €
- Café ou Thé bio	2,00 €
- Bière locale	2,50 €
- Verre de vin rouge bio fairtrade	2,50 €
- Verre de crémant local	3,50 €
- Bouteille de vin rouge bio fairtrade	12,00 €
- Bouteille de crémant local	18,00 €

OUVERTURE DU CAFÉ

Lundi 22 avril:	16h00-23h00
Mardi 23 avril:	17h00-23h00
Samedi 27 avril:	13h00-19h00
Dimanche 28 avril:	13h00-19h00
Lundi 29 avril:	17h00-23h00
Mardi 30 avril:	20h00-01h00
Vendredi 3 mai:	20h00-23h00

Ouverture
vum
LiteraTour

Et ass esou wäit. Laang genuch gewaart.
Haut de moi en, op Ouschterméinde,
um 11 Auer, fänkt endlech
de LiteraTour 2019 un.

Mat der Liesmatinée *Crémant-Melange*
am Café littéraire. A méttes an owes
och mat engem flotte Lies-Programme.
Däerft Dir net verpassen.
Grad wéi all eis aner literaresch
Manifestatiounen och.

Häerzlech wëllkomm!

Liesmatinée

Crémant-Melange

Die Österreichische Botschaft in
Luxemburg, die Éditions Guy Binsfeld &
die LiteraTour Bettembourg präsentieren
die vierzehnte Liesmatinée unter dem
Motto: **Ausgezeichnet!**

Die Lesung wird von Schülern der regionalen
Musikschule Bettembourg musikalisch umrahmt:
Malo Willems, Lucie Dai, Selma Dautbasic,
Müllesch Amélie spielen:
Charles Dancla: Aus dem Streichquartett Nr. 2 op. 208
- Moderato cantabile -
Arrangement von Michael Radanovics: Scarborough Fair
Georg Friedrich Händel: Bourrée

Ouschterméindeg
22. Abrëll um 11.00 Auer
Café littéraire

Fräien Entrée
Umeldung bis de 17. Abrëll:
luxembourg-ob@bmeia.gv.at
oder Tel.: 47 11 88

© Anke Waelischmiller - Fotoagentur Sven Simon

DANIEL WISSEN

Königin der Berge

Das Buch ist im Salzburgischen Verlag Jung & Jung 2018 erschienen und hat den österreichischen Buchpreis 2018 und den Johann-Beer-Preis 2018 erhalten.

Ist der Tod ein Menschenfreund?

Herr Turin würde diese Frage eindeutig bejahen. Mit Mitte vierzig lebt er in einem Pflegeheim und schaut nicht nur einem Dutzend Krankenschwestern gelassen ins Auge, sondern auch dem eigenen Ableben. Herr Turin hat Multiple Sklerose im letzten Stadium, trinkt gerne Grünen Veltliner, aber noch lieber wäre er tot. Daniel Wisser schreibt das in herzergreifend trockener Prosa hin.

Was sein Buch dabei wirklich gross macht, ist eine existentielle Umkehrung. Absurd ist nicht der Tod, sondern das Leben da draussen.

ANOUK MAHR

Lautlos

„Lautlos“ ist der Debutroman der luxemburgischen Jungautorin Anouk Mahr. 2015-2017 war sie bereits unter den Finalisten des „Prix Laurence“.

Lucinda hat totalen Mutismus und Angststörungen. In der Hoffnung auf Heilung ziehen ihre Eltern mit ihr in eine andere Stadt, und sie besucht zum ersten Mal seit Jahren eine öffentliche Schule, ein inklusives Internat. Neben ihren Therapiestunden wird ihre Heilung maßgeblich durch die Mithilfe auf einem lokalen Gnadenhof für Pferde vorangetrieben.

Nach anfänglicher Schüchternheit darf sie dann auch die Pflege des frisch erblindeten Hengstes Miracle übernehmen, und die beiden entwickeln sich zusammen weiter.

Durch den ganzen Roman ziehen sich auch Bruchstücke einer Erinnerung an Lucys Kindheit. Ein Brand, bei dem ihre richtigen Eltern ums Leben kamen und für den sie sich verantwortlich fühlt. Dieses unterdrückte Schuldgefühl entpuppt sich dann auch als der Grund für ihr Schweigen.

Kolja a Galina, wa Kuebe reesen

Erzielung a Gesang: Dany Gales
Musikalesch Liesung mat Masken

Déi zwee Kueben, Kolja a Galina, liewen a Russland. Well et hinnen do am Wanter ze kal ass, maachen se sech op d'Rees... Ënnerwee begéine si villen aneren Déieren a froen déi, wat si am Wanter man,fir net ze fréieren. Déi zwee Kuebe kréien allerhand Äntwerten!

D'Kanner gi matt an de Spektakel abezunn, andeems si kënne matsangen, Geräischer maachen, e Rhythmus klappen ...

Loosst lech iwwerraschen a kommt mat de Kueben op d'Rees ...

Musikalesch Begleedung:
- Perkussiouun: Carmen Wurth
- Cello: Martin Fusenig
- Kontrabass: Mark Demuth

Ouschterméindeg
22. Abrëll um 16.00 Auer
Café littéraire
Fräien Entrée

Concert d'orgue avec Maurice Clement

Organisé par la Chorale Sainte-Cécile Bettembourg

Avec entre autres une improvisation sur le texte *Gischt* de Lukas Grevis, finaliste du Prix Laurence 2018, concours littéraire pour jeunes auteurs.

Maurice Clement, lauréat du Concours International Gottfried Silbermann dédié à l'œuvre d'orgue de J.S. Bach, trouve la maîtrise de son instrument en se situant dans un dialogue permanent avec ce dernier.

La musique n'étant pas un art standardisé, mais une manifestation élémentaire de la vie humaine, il s'efforce à transmettre par la musique sa foi dans le vrai et le beau.

Ses interprétations cherchent à allier la forme et la matière musicale, l'esprit et la sensibilité, la pensée et la passion.

Lundi de Pâques
22 avril à 17h00
Église paroissiale de Bettembourg
Entrée gratuite

Die Andere – Allen Ernstes – Die verbleibende Zeit

Maryse Krier liest Auszüge aus ihren während der letzten Jahre erschienenen Büchern

Die Andere

Eine Frau mit Namen Laura Wegener beobachtet in einem Kleidergeschäft eine Unbekannte, die sofort eine große Anziehungskraft auf sie ausübt. Als die Fremde das Geschäft verlässt, geht Laura Wegener ihr nach, findet heraus, wo sie wohnt und liest auf dem Briefkasten ihren Namen: Manuela Herrmann.

Was wie ein Kriminalroman beginnt, nimmt zunehmend einen anderen Verlauf, als der Leser/die Leserin es sich erwartet hat.

Allen Ernstes

In den in diesem Buch enthaltenen satirischen Kurzgeschichten werden die Neurosen und Marotten der Figuren, die darin vorkommen, auf eine humorvolle, aber manchmal auch bissige Art skizziert und seziert.

Die verbleibende Zeit

In „Die verbleibende Zeit“ wird, wie Germaine Goetzinger im „Luxemburger Literaturlexikon“ schreibt, „das emotional schmerzhafte Erleben“ der an Krebs erkrankten Sara Hartmann geschildert. Die Diagnose Leukämie stellt ihr bisheriges Leben auf den Kopf, nichts ist mehr, wie es war, und im Verlauf des Geschehens wird Sara sich bewusst, dass es gilt, die ihr verbleibende Zeit sinnvoll zu nutzen.

In Zusammenarbeit mit dem service à l'égalité des chances

**Ouschterméindeg
22. Abrëll um 20.00 Auer
Café littéraire**

**Simultane Übersetzung
in die Gebärdensprache**

**Klenge Maufel op der Platz
Fräien Entrée**

INTER-
NATIONALEN
DAG VUM
BUCH!

E Buch am Zuch A ... Gare à la Littérature ... :-)

Eemol méi ass et derwäert, den Zuch ze huelen!

Och dëst Joer verdeele mir, um Weltdag
vum Buch, op der Beetebuerger Gare,
dat beléifte *Buch am Zuch*, dat a kenger
Sammlung vu Luxemburgensia feelen däerf.

An nieft dem Buch, vrum oder nom Zuch,
och e Kaffi an e Stéck... Kuch, oder
op d'mannst awer e klengt Gebäcks.

A wann Dir wëllt, liese mir lech gär en Text vir -
an Dir kënnt och selwer ee virliesen.

Dësen äussergewéinleche literaresche Moien
gëtt am Zuch an och op eiser
Gare mat Live-Liesungen vum Ensemble
Cie Théâtre A DIRE vun Thionville
(Diddenhuewen) animéiert.

À ne pas manquer!

**Dënschdes, 23. Abrëll
vun 06.30 bis 09.00 Auer
op der Beetebuerger Gare**

Voyage en Mots, dans le cadre de l'action « E Buch am Zuch »

La Commune de Bettembourg, ensemble avec la Maison des Jeunes et de la Culture et la Cie Théâtre *A DIRE*, propose d'accompagner dans leur périple les voyageurs qui effectuent l'aller Bettembourg-Luxembourg ville, tôt le matin, le mardi 23 avril 2019, depuis la gare de Bettembourg jusqu'à celle de Luxembourg ville.

Les textes choisis appartiendront au domaine théâtral, poétique et romanesque. Ils inviteront aussi bien à rêver que sourire et rire: scènes de couples, rencontres, disputes.

Au départ de Bettembourg, une équipe de 4 à 5 comédiens investira donc plusieurs wagons, tandis qu'une autre équipe, de 4 à 5 autres comédiens également, se tiendra dans la gare de Bettembourg. Les voyageurs pourront apprécier d'abord un chant, donné a cappella, puis des saynètes issues de la commedia dell'arte. Les comédiens occuperont différents endroits de la gare, afin d'investir le plus possible ce lieu et de toucher le plus grand nombre de voyageurs, de les faire s'arrêter quelques minutes occupées à sourire et rire, avant de rejoindre leurs lieux de travail.

**Mardi, 23 avril
de 06h30 à 09h00
à la Gare de Bettembourg**

Crédit photos: Joseph PITOIS

Présentatioun vun der Anthologie Prix Laurence 2018

Dëst Joer gëtt d'Gemeng Beetebuerg an
Zesummenarbecht mat den Éditions Birsfeld
déi 3. Anthologie vum Prix Laurence eräus.
Mat de Finalisten a Laureaten vum 2018.

Hei entdeckt dir 28 jonk Auteuren,
déi iech mat hirer Literatur op en Tour
duerch hir Welt huelen.

An engem apaart flott gemaachte Buch.

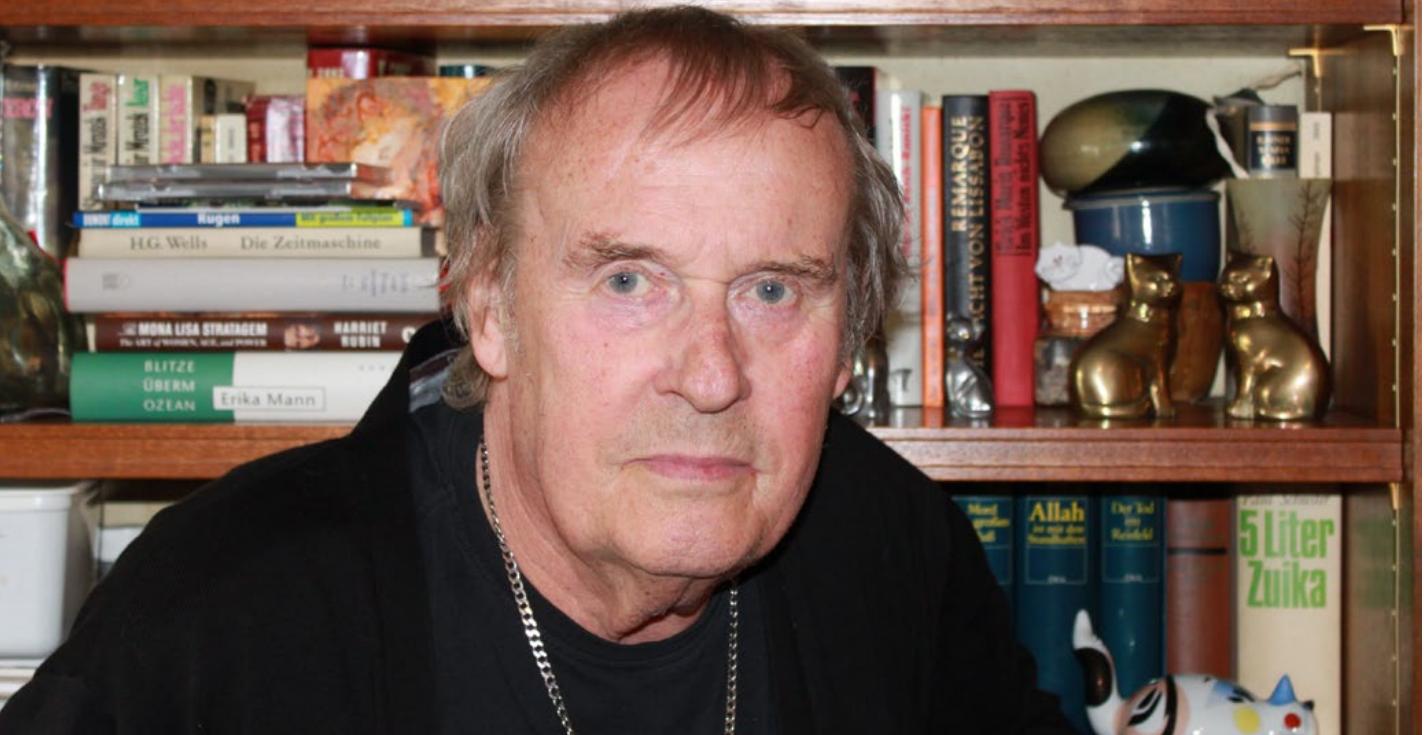
Présentatioun um internationalen Dag
vum Buch an der Librairie Ernster.

A Präsenz vun deene jonken Auteuren.

Dir sidd all häerzlech wëllkomm.

Dënschdes, den 23. Abrëll
um 18.00 Auer
an der Librairie Ernster
an der Stad - 27, rue du Fossé (Knuedler)

© Li Chongbin

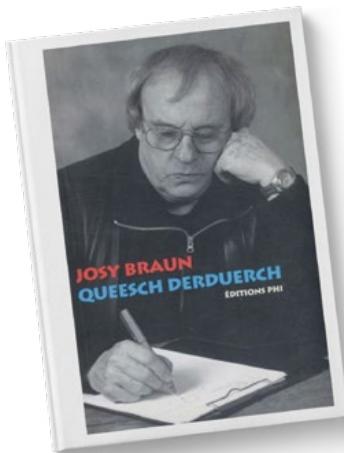
Queesch derduerch En Owend fir de Josy Braun (1938-2012)

Journalist, Kabarettist, Linguist,
Schréftsteller an (och) Beetebuerger

De Josy Braun war ee vun de villsäitegste Lëtzebuerger Auteuren an huet e räicht Wierk hannerlooss:
Romaner, Kannerbicher, Theaterstécker,
Cabaretsprogrammer, Gedichter an Héierspiller.

Wéi aktuell vill vu senge Schriften haut nach èmmer sinn, weist e literareschen Owend mat Lidder an Texter, Erënnerungen an Erzielungen.

Mat: Monique Melsen, Josée Klincker,
Christiane Kremer, Roland Gelhausen
a Gérard Bintener.

Dënschdes, den 23. Abrëll
um 20.00 Auer
Café littéraire

Klenge Maufel op der Plaz
Fräien Entrée

© Alex Kloos

Les trésors de la bande dessinée

Charles Bauer, collectionneur

Alles huet beim Charel Bauer (1953 am Rollengergronn gebuer) ugefaang, wei hien sengem Papp seng Sammlung vu Bandes Dessinéeën, vun 1934 un, um Späicher entdeckt huet.

Et war eng grouss Freed, an de Charel huet dono seng Passioun entwickelt, fir weider ze sammelen. An déi ass him bis haut erhale bliwwen.

Seng Sammlung ass émmer méi grouss ginn. Am Laf vu 60 Joer, duerch Frénn a Bekannten, déi dem Charel alles zougespilt hunn, wat si esou fonnt hunn.

An och duerch d'Famill. An de 70er Joren ass de Charel op Festivaller an d'Ausland gaang, fir do seng Collectioun ze komplettéieren - déi huet net némme u Quantitéit, mee och u Qualitéit zugeholl.

An et ass och net just bei de Bicher bliwwen. Et koumen nach Büsten, Mannequinen an villes méi derbei. Haut ass de Charel Bauer net némme Collectionneur, hien ass och ganz kreativ a mécht all seng Maquetten selwer. Zénter 1994 ass hie mat sengem Material e wichtegen Deel vum «Festival de la Bande dessinée» zu Contern. Fir de 25. Anniversaire vun deem Festival huet de Charel seng eegen Ausstellung krut. Haut ass hie frou hei zu Beetebuerg, an der Galerie Maggy Stein, seng Wierker ausstellen ze können. Am Kader vum Festival LiteraTour.

Vernissage

Mercredi, 24 avril à 18h30

Galerie d'art Maggy Stein

13, rue du château

L-3217 Bettembourg

Heures d'ouverture

25 avril - 5 mai de 14h00 à 18h00

Visite guidée le 5 mai à 15h00

inscription souhaitée:

rp@bettembourg.lu, 51 80 80 899

Vum Himmel

Kreatioun vum Originaltext op Lëtzebuergesch: Tulio Forgiarini
Regie: Jean-Paul Maes
Technik: Roland Jakobi
mat: Luc Lamesch / Timo Wagner / Rosalie Maes / Elena Spautz

Produktioun: Kaleidoskop

De Julien traut séngen Aë net, wéi hien am séngem Living eng Fraëläich fénnt.

Wéi kënnt déi dohinner? D'Terassen-dir wor ee klenge Spléick op. Et muss een him së erageluecht hunn. Vläicht ass se vum Himmel gefall? Hie rifft séng Ex un, well hie sech soss kee Rot méi weess. Awer d'Jessica ass guer net enchantéiert iwwert deen Téléfon. Et dauert net laang a si hu séch, wéi émmer, an den Hoer, wéinst Banalitéiten, wat zum Beispill d'Kanner ugeet. Al Reproche komme nees op, well d'Jessica deemols mam Jean-François, dem Julien séngem Noper, eppes ugefaangen haat. Dobäi wollt de Julien guer net doriwwer schwetzen, mee just ee gudde Rot kréien, wat hie mat där Läich maache soll. Op Nofro vum Jessica stellt hie fest, datt et séch émt wuel eng

Muslemin handelt, wahrschscheinlech é Flüchting. Schlussendlech proposéiert d'Jessica him, së einfach vun der Terrasse ze geheien. Hie kéint jo de Jean-François ém Höllef froen.

Dem Jean-François säi Liewen dréit séch ém Geld, Alkohol a Sex. Hie fénnt déi nordafrikanesch Läich zimlech erotesch, bedauert, datt si dout ass, kéint séch awer nach mat hier ee gewëssenen Ritual virstellen ... do geschitt eppes ganz Onerwartenes ...

Den Tulio Forgiarini huet eng béis a sarkastesch Comédie geschriwwen. Mat vill Witz, vill Humor, dee séch och alt platzeweis zimlech schwaarz weist, gëtt eng Liewesform am Wuellstand, mat de Problemer, déi dësen och mat séch bréngé kann, géint déi an der Nout vun Flüchtinge gewissen.

Première
Mëttwochs, de 24. Abrëll
20.00 Auer
Beetebuerger Schlass

Entrée Erwuessener: 20 €
Kanner/Jugendlecher/Studenten: 10 €

The Poetic Voice LiteraTour Meets Music & More

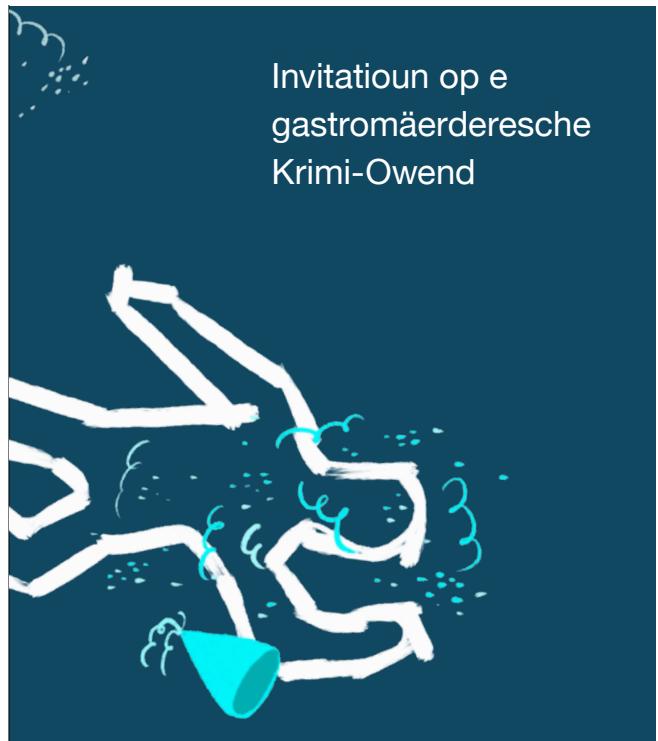
Programme

- 19:00 Foodtruck
- 19:00 Hosting: Nicolas Calmes & Alice Cheung
- 19:15 Poetic Voice: Jonk Schrëftsteller stellen sech mat engem rezenten Text engem Jury – den 3 Schrëftsteller Jérôme Jaminet, Thomas Schoos & Nathalie Ronvaux.
D'Gewënner däerfe mat engem Jurysmembre zesummeschaffe a ginn eng Zäit vun him begleet
- 20:15 Le Vibe - Reggae Band from Luxembourg taking the genre into various directions while always staying faithful to the reggae-vibe
- 20:40 Poetic Voice
- 22:00 Le Vibe - Part II
- 22:30 Auswertung Poetic Voice an Outro
- 23:00 Open Stage

**Freides, de 26. Abrëll
um 19.00 Auer
Beetebuerger Schlass
Fräien Entrée**

Invitatioun op e
gastromäerdechesche
Krimi-Owend

Mord op Ordonnance aus der Fieder vum Christiane Kremer

Gespillt vun der Beetebuerger Theaterfrënn a.s.b.l.
Vanessa Dennenwald, Cyril Gros, Roland Gut, Julie Kayser,
Guy Langers, Alain Liltz, Jemp Mallinger, Michèle Schneider,
Vanessa Specogna, Sylvie Ewen, Alex Carvalho

De Prof. Dr. Dr. Gabriel Martin invitierert op säi 50. Geburtsdag. Dofir luet hie seng Famill, Frënn, Perséinlechkeeten an och lech op e grousst Festiessen an. Leider verleeft den Owend net wéi geplangt, well et geschitt e Mord. Fir d'Opklärung vun dësem mäerdecheschen Owend si mir op Åer Hëllef ugewisent!

Reservatioun ènnert 621 798 884
De Präis: 60 € (Entréesticket, 4-Gäng-Menü an 1 Gedrénk beim Apéro) / Virverkaf vum 18.03. bis den 19.04. tëschend 16 an 19 Auer

Kontonummer BCEE LU60 0019 XXXX 1265 4000
(déi feelend 4 Zifferen kréien d'Leit bei der Umeldung um Telefon matgedeelt)

D'Iwwerweisung ass déi definitiv Umeldung

Weider Detailer gi per Invitatioun zougeschéckt, wann d'Iwwerweisung do ass

**Freides, de 26. a samschdes, de 27. Abrëll
Apéro: 18.30 Auer / Opfierung: 19.30 Auer
Beetebuerger Sportshal**

Erlieft déi jonk Literatur - live!

Finale 1 (12-17 Joer)
27. Abrëll

Live-Liesungen vun de Finalisten.
 A Remise des Prix:
 Prix Laurence a Prix du Public.

De Prix Laurence ass *dee Jugend-Literatur-*
 Präis fir all jonk Talenter tëscht 12 a 26 Joer.
 E gëtt zénter 2015 vun der Gemeng Beetebuerg
 am Cader vum LiteraTour organiséiert an
 huet all Joer e grousse Succès. Dëst Joer feiere
 mir schonns déi 5. Editioun. E grousse Merci un all
 déi jonk Auteuren, déi bis elo matgemaach hunn.

Dëst Joer waren et: **72** jonk Schrëftstellerinnen/
 Schrëftsteller mat **134** Texter.

Fir déi 5. Editioun gëtt et och de *Prix spécial*
MJC/Jugendhaus. Loosst lech iwwerraschen.

Finale 2 (18-26 Joer)
28. Abrëll

Live-Liesungen vun de Finalisten.
 A Remise des Prix:
 Prix Laurence a Prix du Public.

Moderatioun vun deene 2 Finalen:
Christine Mandy.

All d'Auteuren, vun deene 5 Editiounen
 (2015-2019), fannt Dir mat hiren Texter op:
www.prixlaurence.lu

Dir sidd all häerzlech wëllkomm!

Parking: Op der Kiercheplaz oder,
 am beschten, bei der Gare.

Samschdes, de 27. Abrëll
um 14.30 Auer
am Café littéraire

Klenge Maufel op der Plaza
 Fräien Entrée

Sonndes, den 28. Abrëll
um 14.30 Auer
am Café littéraire

Klenge Maufel op der Plaza
 Fräien Entrée

© Heiko Riemann (Binsfeld)

Prix spécial MJC 2019

La Maison des Jeunes et de la Culture de Bettembourg, sous l'impulsion de Pit Hoerold et de l'équipe éducative, a participé à la mise en place du premier Prix Laurence en 2015, afin de mettre en valeur les talents littéraires des jeunes, comme elle le fait déjà dans de nombreux autres domaines.

Depuis, ce bébé a grandi et permis de découvrir de belles plumes, prêtes à s'envoler encore plus haut... Et nous nous en réjouissons.

C'est avec un grand plaisir que nous nous joignons au 5e anniversaire du Prix Laurence, qui correspondra aussi au 30e anniversaire de notre Maison des Jeunes et de la Culture. Et pour fêter ces événements, un prix spécial Maison de Jeunes sera exceptionnellement décerné cette année aux deux catégories d'âge du prix Laurence par un jury issu de la MJC Bettembourg et âgé de 18 à 25 ans. Parmi elles et eux: Ana Carina Marinheiro Neto, Sofia Claudia Dos Santos Jorge, Emir Ko an, Fabio Rodrigues, Alexandre Miguel Da Quelha et Vincent Delgado.

**Pour 1 des finales:
5 ans Prix Laurence
Prix spécial MJC
au Café littéraire**

Sympathesch Kauzen

Liesung mam Henri Losch

„Wat e komesche Kauz“ hutt Der scho vun deem engen oder deem anere gesot. Där sinn dem Henri Losch a sengem laange Liewen eng Hällewull iwwert de Wee gelaf a sinn em gutt an Erënnerung bliwwen. Hien huet awer fonnt, datt all déi Kauzen, nieft hirer Drolekkeit, mat Zäiten och sympathesch konnte sinn. Nobäi véierzeg där Fraen a Männer huet en a sengem neie Buch veréiwegt, a vun deene wëllt en äis der e puer a senger Liesung virstellen.

En deet äis schmunzelen, mat Kéiere gutt laachen, an et ass och net verbueden nodenklech ze ginn.

Wéi schonn sou dacks, suergt d'Judith Lecuit och dës Kéier mat sengem Cello fir eng musikalesch Atmosphär, déi sou richteg zu dëse schrullege Leit passt.

A wa mer d'Texter vun de Lidder nach kennen,
sange mer mat.

**Samschdes, de 27. Abrëll
um 16.00 Auer
am Foyer Ste. Elisabeth
Fräien Entrée**

Veräppelt!

Vun a mam Betsy Dentzer

Nee, keng Angscht, dir gitt hei net ugeschmiert... Am Géigendeel, dir kritt esouguer eppes geschenkt!

Passend zu der Emgéigend gëtt et nämlech e puer fruuchteg Wieder op d'Oueren, Geschichten iwver Äppel a Bieren! Nee Nee, kee Rezept fir Uebstzalot, mee richteg spannend, geféierlech, witzeg, verzauberten Abenteuer, an deenen d'Friischten, déi och am Bongert wuessen, eng grouß Roll spilleren.

Ma net némmen d'Oueren, mee och är Hänn kréien eppes ze schaffen. An engem klengen Atelier téscht de Geschichten bastele mir zesummen.

Wat gene mir do kniwwelen, gëtt nach net verroden, mee et sief vläit just dëst gesot: dono kënne mir domadder all zesummen weider erzielen an d'Geschichten nach méi spannend maachen!

No der Erzielung invitíieren mir d'Kanner op ee klengen Mol- a Bastelatelier.

A Mataarbecht mam Service à l'égalité des chances

Sonndes, den 28. Abrëll

Bongert Altenhoven

14.30 - 16.30 Auer

Treffpunkt um 14.15 Auer um

Parking vum Fussballsterrain

Route de Mondorf

Fräien Entrée

Dauer: 45'

Sprooch: létzebuergesch

Alter: 4+

Mord an Doudschlag

vun a mam Jean Schoos & Thomas Schoos
musikalesch begleet vum Paul Klein & Fern Weis

(An enger Live-Direktschaltung aus dem Café littéraire) Krimi-Theater mat einfachste Mëttelen, gespillt a gelies vun der Kompanie Schoos & Schoos.

Mee 1973 - ... Si haten den Auto beim Priedegtstull geparkt a waren ännerwee op Bäerdref. Do wollten si an engem Hotel zu Mëttel iessen. Mee den Appetit sollt der Stater Koppel verduerwe ginn, well si op hirem Wee eng Läich fonnt hunn. Ee Mann war vun engem Fiels erof gefall. Si woussten, dass de Camping net wäit ewech louch an do war eng Buvette mat engem Telefon.

D'Gendaarme vun lechternach waren schnell op der Plaz. Et wollt keen esou richteg gleewen, dass een Tourist een Accident soll gehat hunn.

De Mann war net gekleet, fir en Tour an der klenger Schwäiz ze maachen. Hien hat guer näischt an den Täschen, mee dofir eng Bëls hannen um Kapp.

Sidd live mat dobäi, wann de berühmten Enquêteur Fischbach a seng Ermëttler vun der Sûreté de verschiddene Piste noginn fir dem Iwweltäter op d'Spur ze kommen.

E Krimi-Spill vum Auteur Jean Schoos mam Auteur Thomas Schoos an diverse Rollen, ènnert anererem där vum Kapitän Fischbach. Ènnermolt mat feinster Musek, ènnermauert mat lessen a Gedrénks aus der Bar.

En Owend mat schwarzem Humor fir déi gro Zellen an e bessi Geschicht a roud-wäiss-blo.

**Méindes, den 29. Abrëll
um 20.00 Auer
am Café littéraire**

**Klänge Maufel op der Plaz
Fräien Entrée**

La Maison des Jeunes de Bettembourg fête ses 30 ans

**Happy Birthday!
30 Joer Jugendhaus**

Dëst Joer feiert d'MJC, la Maison des Jeunes et de la Culture,
eist Jugendhaus seng 30 Joer. Mat enger flotter Gebuertsdags-Party,
den 30. Abrëll. E Feier-Owend virum Feierdag.

Eist Jugendhaus, d'MJC, c'est MaJiC!

Kommt a feiert mat.

mardi, 30 avril

L'une des premières maisons de jeunes du pays, la MJC Bettembourg a été mise en place en 1989 par le Bourgmestre de l'époque: Monsieur Lucien Lux. Elle porte, depuis ses origines, une double casquette: Jeunesse et Culture. Dans un sens comme dans l'autre, notre mission consiste à lier ces deux mondes: faire découvrir aux jeunes la culture à laquelle ils n'ont pas accès et valoriser auprès du grand public les expressions culturelles portées par les jeunes. C'est pour cela que notre structure a rejoint le projet communal du LiteraTour en 2014.

Pour fêter ses 30 bougies, la MJC propose le mardi 30 avril 2019, une programmation en deux étapes :

PROGRAMMATION OUTDOOR de 17h à 20h00

Une belle fête pour tous; différents pôles représenteront les activités phare développées par la Maison des Jeunes durant ses années, en présence de nos partenaires de longue date:

- Le pôle « danse », avec un cercle de free style et un mini Battle de « Toute Danse » animé par Adam Binoua, avec la participation de Sadat Sekkoum et de la Cie Mixité et de nombreux danseuses et danseurs de la grande région.
- A 19h30: Salsa Open Air (Let's salsa together) animé par Paco et Katima
- Le pôle « Graffiti » avec Sader et Caën, réunis pour une démonstration live de graffiti. Avec un atelier initiation au Graffiti pour les petits et grands qui veulent découvrir cette technique
- Le pôle « Sport » avec des animations et mini-compétitions autour du foot, des jeux sportifs et fun comme le Bungee Run

- Le pôle « animations pour tous », dans lequel tout le monde pourra trouver son bonheur, y compris les enfants et les familles (certains de nos anciens jeunes sont à présent parents...):

- atelier « nature » animé par le groupe jardin communautaire JacquinotsGaart,
- atelier énergies durables animé par Marcel Barros avec la construction de mini fusées,
- château gonflable,
- coin jeux d'extérieur animé par Ludoland asbl,
- photomaton pour immortaliser la journée, etc...

Les stands de restauration et boissons seront tenus par le groupe de jeunes de la MJC investis dans un travail de coopération avec le lycée de l'île de Fogo (Cap-Vert), au profit de l'aménagement et l'équipement d'une médiathèque pour ce lycée

PROGRAMMATION INDOOR à partir de 20h30 au Café littéraire une soirée culturelle : « Voyage en MJC-MANIE »

Elle ouvrira la scène à de nombreux jeunes de la MJC ainsi qu'à des artistes associés à notre parcours. Des lectures théâtralisées nous feront vivre différents temps forts de l'histoire récente de notre MJC.

Du Hip Hop à la danse contemporaine, en passant par le Flamenco et la danse orientale, différents shows ponctueront les interventions littéraires. Plusieurs séquences de musique live nous permettront de découvrir, entre autres, deux formations luxembourgeoises très prometteuses : Don Gio et SamyJay.

La soirée se clôturera par une grande party animée par DJ EM'S.

**Programme détaillé:
www.mjcbettembourg.lu**

Giovanni Brancale

Le memoria di una brigandessa

Guitar: Fabio Barbagallo

Le guitariste Babio Barbagallo assurera les intermezzi musicaux et terminera la soirée par un mini concert.

La soirée se composera d'une heure de lecture suivie d'une interprétation musicale de guitare.

La soirée se terminera par un rafraîchissement offert par l'Association Lucani.

Soirée MJC

Avant que la cloche sonne

Dans le hall de ce qui pourrait être un hôtel, on côtoie l'univers de l'absurde, avec des situations cocasses qui déclenchent le rire jusque dans ses derniers grincements. Une galerie de personnes vont se rencontrer, se retrouver, il est question d'oiseau qui n'est pas dans sa cage, de mains que l'on serre qui ne sont pas des pieds, d'une jeune fille qui ne devrait pas s'appeler Monique... Des dialogues sans queue ni tête, un brillant pot-pourri de jeux de mots, d'expressions prises au pied de la lettre ou à contre-pied. La vie est parfois ridicule et la troupe de la MJC Bettembourg s'engage à nous le prouver.

Mise en scène: Mohamed Mouaffik et Carine Turco avec les jeunes de la Maison des Jeunes et de la Culture Bettembourg

**Donneschdes, den 2. Mee
um 19.00 Auer
Galerie d'art Maggy Stein
Fräien Entrée**

**Freides, den 3. Mee
um 20.30 Auer
Café littéraire**

**Petite restauration sur place
Entrée gratuite**

De "Gréngé Mann" de Wiechter vun der Natur

**Eng Liesung an der Natur am Kader vum Dag am Bësch
mam Lex Gillen**

De Gréngé Mann erzielt iech Mythen an Legenden aus der Natur.
Entdeckt mat him d'Geheimnisser aus dem Bësch!

Léiert mat him, wéi eng Planzen der iesse kënnt, wéi eng Planzen
iech heelen a schmaacht mat him seng faméis Zopp aus wölle
Kraider, déi hien am Bësch op sengem Feier stoen huet!

Nieft der Liesung waarden de ganzen Dag weider flott Atelieren
a Workshopen am a ronderëm de Bësch op lech:

- Demo mam Ardennerpäerd
- Virféléierung vun der mobiler See
- Mam Flooss iwwert de Weier
- Ausstellung iwwert Déieren am Bësch
- „Monkey Tree“ fir Kanner
- mobil Schmëtt
- Beie-Stand
- Fairtrade-Stand
- Facepainting

GRATIS NAVETTE

vun 9.30 Auer un op der Gare routière vun der CFL zu
Beetebuerg an um Busarrêt „Kiercheplaz“ zu Beetebuerg.

**Samschdes, de 4. Mee
um 14.00 Auer
Treffpunkt: beim „Ditchesweier“
am Beetebuerger Bësch**

Fanfare HNF

The Musicians' Choice

D'Huncherenger Musek invitíert op hire Galaconcert
„The Musicians' Choice“.

Programme

1. La Strada – Nino Rota (Arr. Jérôme Thomas)
2. Harry Potter Symphonic Suite – John Williams (Arr. Robert W. Smith)
3. Huckleberry Finn Suite – Mark Twain (Franco Cesarini)

Paus

4. Hans Zimmer: Movie Milestones – Hans Zimmer (Arr. Michael Brown)
5. Moment for Morricone – Ennio Morricone (Arr. Johan de Mey)
6. The Girls of Jobim – A. C. Jobim (Arr. Manfred Schneider)
7. Bohemian Rhapsody – Freddy Mercury (Arr. Alan Catherall)
8. Eighties Flashback (Arr. Paul Murtha)

Präis 8 € Virverkaf via e-mail fanfare@fanfare.lu /
10 € Oweskeess

**Samschdes, de 4. Mee
um 20.00 Auer
Beetebuerger Schlass**

On The Road

D'Literatur geet op d'Strooss!

En Dag wéi keen aneren, ganz am Zeeche vum Buch, dem Auteur an lech, de Lieser/innen.
An Zesummennaarbecht mat der *Fédération des Éditeurs*. Mat ville Bicherstänn an a Präsenz vu ville bekannte Lëtzebuerger Auteuren.
Eng Geleeënheet, fir se kennen ze léieren.
An Är Bicher signéieren ze loessen.

Mat Liesungen op der Strooss an am Retrobus.
A vill Animatioun a Musek!
An dëst Joer och mam *RallyteraTour*.

Fir... Liesen a Gedrénk ass gutt gesuergt.
A fir lessен och!

Programme

- Second Chance Maart
Librairien an Editeure ginn de Bicher an de Lieser eng 2. Chance fir sech endlech ze begéinen.
- D'Editioune präsentéieren hir nei Bicher
Liesungen

Erwuesseliteratur

- 14:00 **Gast Groeber** / Op der Lay
14:30 **Anja di Bartolomeo** / Op der Lay
17:30 **Marc Graas** / Editions Saint-Paul
18:00 **Fernand Zeimes** / Self publishing
18:30 **Claudine Munu** / Op der Lay

Kannerliteratur

- 15:00 **Sylvie Collignon** / Luxart (4+)
15:30 **Christiane Grün** / Editions Saint-Paul (10+)
17:00 **Roland Meyer** / Op der Lay (6+)

- Concert vun der Harmonie Municipale Beetebuerg: um 16:00 Auer
- Face Painting
- lessen & Gedrénk vun 12 Auer un op der Strooss
- Départ vum *RallyteraTour* um 13:30 Auer:
e literaresche Krimirallye duerch Beetebuerg
(obligatoresch Aschreiwung iwwert educateurs@mjcbettembourg.lu oder 621 144 230 / 51 80 80 219)

**Sonndes, de 5. Mee
vun 12 bis 20 Auer
an der Garer Strooss**

**Deen Dag just
Foussgänger-Zon!**

Rallyteratour 2019

Crimes, suspens et... amusement

La Maison des Jeunes de Bettembourg et la commune de Bettembourg vous convient à la 4e édition du Rallyteratour qui se déroulera cette année *le dimanche 5 mai 2019, dans le cadre de l'événement littéraire « On the Road ».*

12 équipes composées de 6 à 10 joueuses et joueurs devront résoudre une enquête policière suite à un horrible meurtre perpétré à Bettembourg. Elles auront pour tâche de collecter des indices, retrouver et interroger témoins et suspects, et identifier le coupable. Ces éléments seront dispersés dans 8 univers différents, qui feront entrer les participants dans l'ambiance d'un roman policier ou dans le monde d'un auteur de ce style littéraire.

Cette année, un bonus de points sera accordé aux équipes les mieux déguisées, en fonction du thème.

Entrez dans la peau d'un enquêteur et laissez-vous surprendre...

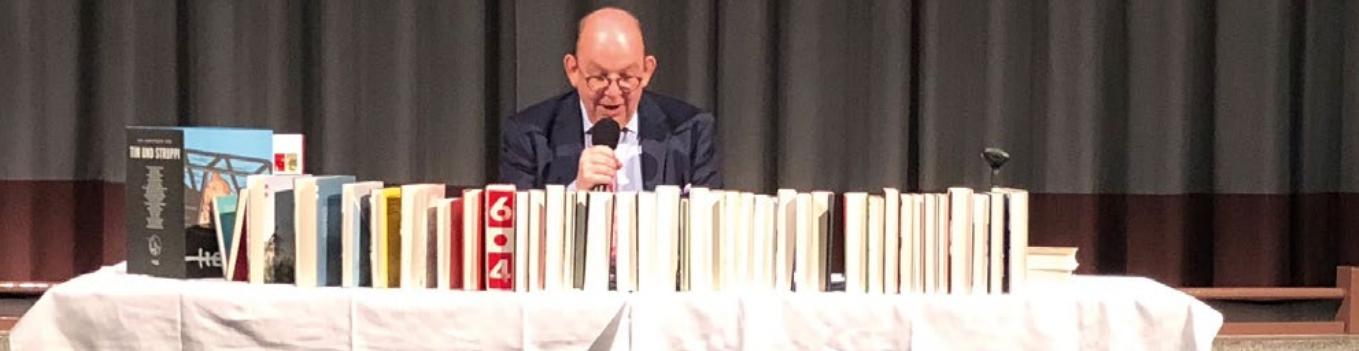
Inscriptions gratuites mais obligatoires avant le 26 avril 2019: educateurs@mjcbettembourg.lu ou 621 144 230 / 51 80 80 219
Durée: de 13h00 à 18h00
Règlement complet sur le site www.literatour.lu

Avec la participation des ASBL de Bettembourg et environs: Cercle des Échecs - Cercle des Mandolinistes - Commission communale à l'intégration - Croix Rouge Section Bettembourg - Hand Ball Club - Karaté Club - Ludoland asbl - Retrobus asbl - Lëtzebuerger Guiden a Scouten.

Sonndes, de 5. Mee
vun 13 bis 18 Auer
an der Garer Strooss

Deen Dag just
Foussgänger-Zon!

© Thomas Meyer

Denis Scheck Literaturkritik(en)

Bereits zum 2. Mal in Bettemburg!

Denis Scheck, geboren 1964, ist einer der bekanntesten deutschen Literaturkritiker.

Er studierte Geschichte, Politik und Literaturwissenschaft in Tübingen, Düsseldorf und Dallas und arbeitet heute als Literaturredakteur des Deutschlandfunks sowie als Moderator der Fernsehsendungen „Lesenswert“ im SWR und „Druckfrisch“ in der ARD.

Er lebt in Köln. Im Berlin Verlag erschienen von Denis Scheck, jeweils zusammen mit Eva Gritzmann, „Sie & Er. Der kleine Unterschied beim Essen“ und „Solons Vermächtnis. Vom richtigen Zeitpunkt im Leben“.

Herr Scheck stellt seine Lieblingsbücher vor. Auch bringt er einige Titel mit, von denen er energisch abrät.

**Sonndes, de 5. Mee
um 19.00 Auer
am Beetebuerger Schlass
Fräien Entrée**

Schoulliesungen

Net öffentlech

De grénge Mann - Lex Gillen

De "Grénge Mann" erzielt iech Mythen an Legenden aus der Natur. Entdeckt mat him d'Geheimnisser aus dem Bësch! Léiert mat him, wéi eng Planzen der kannt iessen, wéi eng Plannzen iech heelen a schmaacht mat him seng faméis Zopp aus wëlle Kraider, déi hien am Bësch op sengem Feier stoen huet!

De Willi an den Tambambum

am Atelier Paradiso
(rue Sigefroi)

De Willi ass e klengen Aaf, deen gär klotert an ganz gescheckelech ass. Den Tambambum, säi Frend, den Elefant ass méi tolptscheg awer ganz sensibel. Schnell mierken di zwee Déieren dass se zesummen besser duerch de geféierlechen Dschungel kommen.

Geschicht a Musek:
Vania a Judith Lecuit
Decor an technesch Realisatioun:
Mathieu Lebrun

Veräppelt! - Betsy Dentzer

Nee, keng Angscht, dir gitt hei net ugeschmiert... Am Géigendeel, dir kritt esouguer eppes geschenkt! Passend zu der Emgéigend gëtt et nämlech e puer fruuchteg Wieder op d'Oueren, Geschichten iwver Äppel a Bieren! Nee Nee, kee Rezept fir Uebstzalot, mee richteg spannend, geféierlech, witzeg, verzauberten Abenteuer, an deenen d'Friischten, déi och am Bongert wuessen, eng grouß Roll spilien.

Ma net némmer d'Oueren, mee och är Hänn kréien eppes ze schaffen. An engem klengen Atelier téscht de Geschichten bastele mir zesummen. Wat gene mir do kniwwelen, gëtt nach net verroden, mee et sief vläit just dëst gesot: dono kënne mir domadder all zesummen weider erzielen an d'Geschichten nach méi spannend maachen!

in memoriam

Georges Hausemer 1957-2018

Äddi, Georges

Am August 2018 huet eis de Georges Hausemer
no laanger Krankheet vill ze fréi fir émmer verlooss.

Hie war ee vun eise bekanntesten Auteuren.
Vu Romaner, Kuerzgeschichten a Rees-Literatur.
Donieft war hien och Iwwersetzer an Editeur.
An huet och vill op däi literarescher Szeen vun hei,
mam fréieren LSV, bewierkt.

Am Cader vum LiteraTour hat hien den 23. Abrëll 2015,
hei bei eis, eng Liesung am Café littéraire.
E ganz apaarten Owend, wou hie mat vill Witz a Charme,
queesch duerch säi Wierk, gelies huet. An eis zum
Nodenke bruecht huet. Eräus aus dem Alldag an d'Welt
vun engem Auteur, dee vill énnerwee war. An eis esou
déi grouss Welt vun dobäusse méi no bruecht huet.

Mir wäerten och um LiteraTour de Georges Hausemer
a beschter Erënnerung behalen.

Georges, wou s d'och bass, RIP.

Am Gemenge-Park, am Jacquinots-Park a bei der Sportshal. Dat ganz Joer op!

Är self-service Bibliothéik:
e Buch bréngen, e Buch léinen.

Fir lech an déi néideg LiteraTour-Form ze bréngen, fannt Dir an Ärem BIBLIO TAKE OUT op eng flott Manéier déi richteg Bicher, vum Krimi, iwver Geschichts- a (Kanner) Geschichte- Bicher, bis zum Roman a Fotos-Buch.

Eng grouss Auswiel, déi Dir lech èmmer nees erneiere kënnnt.

Esou ass d'Liesen einfach schéin!

LiteraTour - The Gifts & More

D'Anthologie Prix Laurence 2018

An eiser 3. Anthologie fannt Dir d'Texter von de Finalisten a Laureaten vun deenen 2 Alterskategorien (12 bis 17 an 18 bis 26 Joer). Entdeckt d'Welt nei mat den Aën vun 28 jonken Auteuren, déi eppes drop hunn an een elo schonn ganz virwëtzeg op d'Literatur vun deenen nächste Jore maachen.

Mat Texter op lëtzebuergesch, däitsch, franséisch an englesch. En Erliefnis wéi et am Buch steet!

Editeur: d'Gemeng Beetebuerg
an Zesummenarbecht mat den Éditions Binsfeld.

Anthologie Prix Laurence 1

2015/2016
ISBN 978-2-9199456-0-3
120 Säiten, 10 €

Anthologie Prix Laurence 2

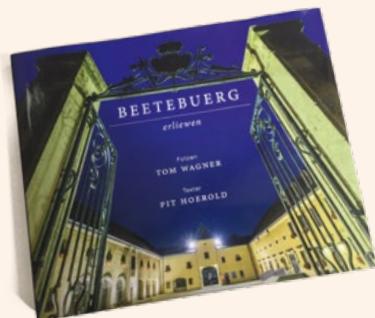
2017
ISBN 978-2-9199456-2-7
158 Säiten, 10 €

Anthologie Prix Laurence 3

2018
ISBN 978-2-9199456-3-4
152 Säiten, 10 €

the Collection

Hei e puer apaart Bijouen:-)
 aus eiser Bijouskëscht, déi èmmer méi grouss gëtt.
 Dir kritt se op der Gemeng an um LiteraTour.

**Beetebuerg
erliewen**

E Bléck op haut. E Bléck op géscht.
 E Bléck no vir. Op déi fënnef
 Uertschaften vun eiser Gemeng:
 Obeler, Fenneng, Hunchereng,
 Näerzeng a Beetebuerg.

Fir lech en Abléck op hir schéi Säiten
 ze ginn an Dir se fir een Abléck
 ganz anescht entdecken a fir zwee
 Ablécker nei erliewe kënnnt.

Mam Bléck vun zwee Beetebuerg.
 Dem Tom Wagner (Fotoen) an dem
 Pit Hoerold (Texter).

D'Buch „Beetebuerg erliewen“ kritt Dir
 op der Gemeng an an Ärer Librairie.

ISBN 978-2-9199456-1-0
 138 Säiten, 30 €

**THE KLASSIKER
De Bastelkalenner**

Vun de Kanner an dem Personal aus der
 Beetebuerger Maison Relais mat vill Léift fir
 lech gemaach - am Cader vu Beetebuerg
 als „Klimapakt-Gemeng“.

Aus AL gëtt NEI! Mat originelle Beispiller,
 déi weisen, wat aus alem Material alles
 entstoe kann.

Ze kréien op der Gemeng an erofzelueden
 op www.literatour.lu

GRATIS

**THE NEIE KLASSIKER
Eist Lieszeechen**

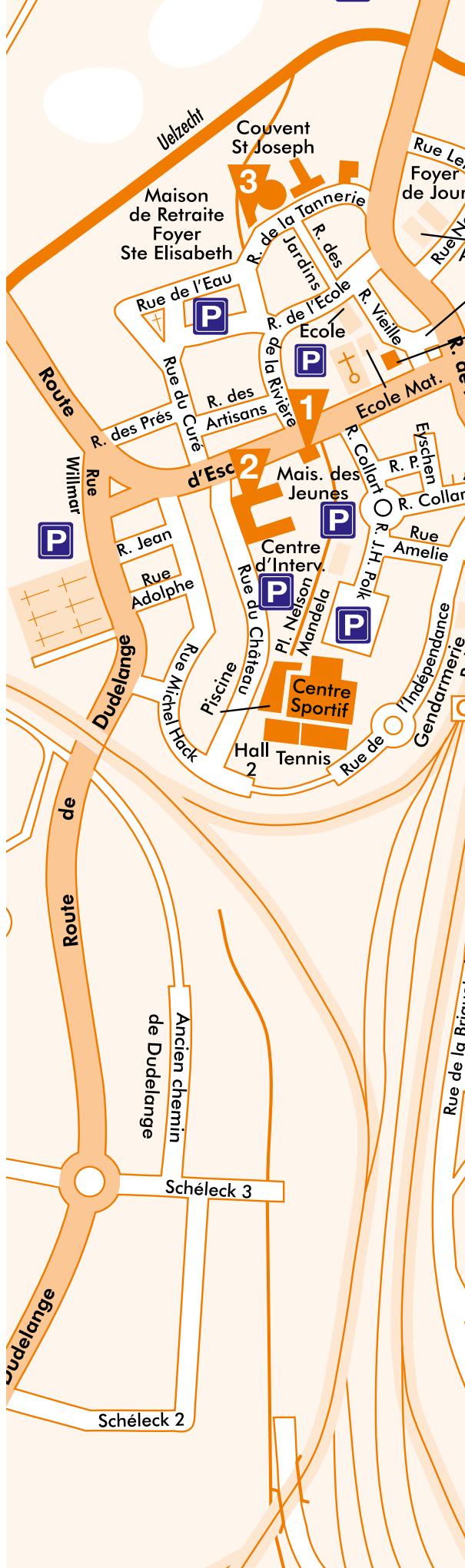
Eist speziellt LiteraTour-
 Lieszeechen, fir sech an all
 Buch doheem ze llen.
 Fir den eegene Gebräuch a
 fir ze verschenken.

GRATIS

Les sites

- 1 Café littéraire**
37, route d'Esch
L-3230 Bettembourg
- 2 Beetebuerger Schlass / Château de Bettembourg / Galerie Maggy Stein**
13, rue du château
L-3217 Bettembourg
- 3 Foyer Sainte Elisabeth**
4, rue de la Tannerie
L-3288 Bettembourg
- 4 Bongert Altenhoven**
route de Mondorf
L-3260 Bettembourg
► accès à côté du terrain de football
- 5 Beetebuerger Gare - CFL**
L-3201 Bettembourg

www.mobliteitszentral.lu

Bettembourg

De LiteraTour an Zesummenaarbecht mat:

éditions
guy binsfeld°

KREMART
EDITION

Lëtzebuerger
Guiden a Scouten

Harmonie municipale
Beetebuerg

ATELIER PARADISO
Espace de création artistique

De LiteraTour 2019

Entdeckt an Ärem neie Magazine *de Kueb*
dee ganze Programme vum LiteraTour 2019.
D'Liesunge mat ville bekannten Auteuren.
D'Finalle mat de Live-Liesunge vum Prix Laurence.
30 Joer Jugendhaus. Eist grouss Bicher-Fest
On The Road - D'Literatur geet op d'Strooss
mam RallyteraTour. A villes méi!

Découvrez dans votre nouveau magazine *de Kueb*
tout le programme du grand festival de lectures
pour tous « LiteraTour ».

Nombreuses soirées de lectures avec des auteurs
connus. Pour tous nos jeunes et + jeunes lecteurs.
30 ans MJC. Grande Fête du Livre « On the Road »
avec le RallyteraTour dans la Rue de la Gare. Théâtre.
Musique. Et nombreuses autres manifestations
pour toute la famille!

Du 22 avril au 5 mai 2019 dans votre
Commune de Bettembourg.

Bienvenue. Et bonnes lectures :-)

De LiteraTour 2019
vum 22. Abrëll bis de 5. Mee
zu Beetebuerg

obeler
fenneng:beetebuerg:
hunchereng
näerzeng
eis gemeng